

بخش اول: اخلاق انتخاباتی در کلام رهبری

بخش دوم: منشور اخلاقی انتخابات

اخلاق انتخاباتی در کلام رهبری

۱. نشان دادن ظرفیت در انتخابات

در تبلیغات، در مناظرات [انتخاباتی]، حرفهایی زده شد، گاهی بداخلاقی‌هایی شد، برخی از دستگاه‌های گوناگون کشور مورد اتهام قرار گرفتند؛ اینها کارهای خوبی نبود؛ گذشته، گذشته است؛ بایستی اینها ادامه پیدا نکند. همه توجّه داشته باشند: به آنچه در انتخابات انجام گرفت، با چشم اغماض نگاه کنند؛ تکرار نکنند؛ یعنی ملّت - چه آن گروهی که نامزد آنها رأی آورده است، چه آن گروهی که نامزد آنها رأی نیاورده است - باید از خودشان ظرفیت نشان بدهند، از خودشان حلم نشان بدهند - حلم یعنی ظرفیت، جنبه‌دار بودن - بی‌جنبگی نشان ندهند. بعضی هستند که اگر در یک قضیه‌ای برنده هم بشوند بی‌جنبگی نشان میدهند، بی‌ظرفیتی نشان میدهند، اگر بازنده هم بشوند همین‌جور؛ نه، بایستی چه در صورتی که انسان موفق شد و به آن مقصودی که داشت رسید، چه در صورتی که نرسید، از خود ظرفیت نشان بدهد. خب، خوشبختانه امسال [انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۶] در این انتخابات ظرفیت نشان دادند، آن کسانی هم که موفق نشدند ظرفیت نشان دادند، بر خلاف سال ۸۸ که آن مشکلات را برای کشور به وجود آوردند. «بیانات در مراسم بیست و هشتمین سالروز رحلت حضرت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۶/۰۳/۱۴»

۲. عزم و تصمیم راسخ

همه مراقبت کنند و بدانند که ملّت ایران دشمن دارد؛ در مقابل دشمن باید چهره‌ی ملّت، چهره‌ای باشد که حاکی باشد هم از تصمیم، هم از اطمینان به نفس؛ سکینه و آرامش. این دو چیز باید وجود داشته باشد. عزم و تصمیم راسخ، آنجایی که باید تصمیم گرفت، و در هر حال توکل به خدای متعال و اعتماد به نفس و احساس قدرت و توانایی که خوشبختانه ملّت ایران این را دارند، انسان این را احساس میکند. خب حالا در بحثها و حرفهای انتخاباتی، گاهی یک حرفهایی زده شد که شایسته‌ی ملّت بزرگ ایران نبود، لکن حضور مردم همه‌ی این مسائل را حل خواهد کرد؛ این چیزها تأثیری در حضور مردم نخواهد گذاشت ان شاء الله و به توفیق الهی. ان شاء الله مردم - زن و مرد - در سرتاسر کشور شرکت خواهند کرد و آبرو خواهند بخشید به نظام جمهوری اسلامی، با حضور خودشان، با عزم راسخ خودشان. «بیانات در دیدار افشار مختلف مردم ۱۳۹۶/۰۲/۲۷»

۳. کار برای خدا

من یک عرض هم بکنم به طرف‌دارهای انتخاباتی؛ خب هرکسی از این آقایان محترم نامزدهای انتخابات، یک عده طرف‌دار و علاقه‌مند و سینه‌چاک و دوست‌دار و مانند اینها دارد، اینها هم متانت خودشان را حفظ کنند؛ هم طرف‌دارها، هم ستادها، متانت خودشان را حفظ کنند، انضباط خودشان را حفظ کنند؛ مقصودشان انجام وظیفه باشد، آنچه برای ما مهم است این است. این چند صباح زندگی، این چند صباح کار و تلاش - زید یا عمرو یا بکر - اینها خواهد گذشت، آنچه میماند، عمل ما است که در محاسبه‌ی الهی

به حساب می‌آید و باید جواب بدهیم. وَ اسْتَعْمِلْنِي بِمَا تَسْأَلْنِي غَدًا عَنْهُ؛ خدای متعال فردا از ما، از چیزهایی سؤال خواهد کرد؛ به فکر آن باید بود، برای آن باید تلاش کرد. هم آحاد مردم، هم خود نامزدهایی که در عرصه‌ی رقابتهای انتخاباتی وارد شدند، هم طرفدارانشان و دوستانشان، کاری کنند که هر حرکتشان حسنه‌ای باشد در نزد کرام‌الکاتبین الهی؛ کاری کنند که اعمال آنها، رفتار آنها، گفتار آنها پیش خدای متعال حسنه محسوب بشود و خدای متعال ثواب برای آن معین بکند. این کی خواهد شد؟ آن وقتی که ما کارهایمان را برای خدا انجام بدهیم. [همه] تلاش کنند، مبارزه کنند، کار کنند، خوب است، اما نیتها را نیتهای خدایی بکنند؛ اگر این [طور] شد، آن وقت خدای متعال هم به کار برکت خواهد داد، به ملت ایران برکت خواهد داد و آنچه به نفع ملت ایران است، به توفیق الهی پیش خواهد آمد. به هر حال همه موظفیم که به قانون و انضباط قانونی پایبند باشیم و آن را عمل بکنیم. «بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۲۷/۰۲/۱۳۹۶»

۴. انتخابات مایه اعتلاء یا ضعف در کشور

یک کلمه [هم] راجع به انتخابات عرض بکنم. انتخابات، یکی از آن زمینه‌هایی است در کشور که [هم] میتواند مایه‌ی اعتلاء و آبرو بشود، هم میتواند مایه‌ی ضعف و سستی و ایجاد مشکلات بشود؛ انتخابات این جوری است. اگر مردم شرکت کنند، با اخلاق حرکت بکنند، حدود اسلامی را رعایت بکنند، قانون را همه رعایت بکنند، این مایه‌ی آبرو و عزت نظام جمهوری اسلامی است؛ و اگر قانون‌شکنی کنند، اگر بداخلاقی کنند، اگر با حرفهای خود، دشمن را به خودشان امیدوار کنند، انتخابات به ضرر ما تمام خواهد شد. ما برای انتخابات تازه کار نیستیم. ما ۳۷ سال، ۳۸ سال است که با انتخابات سروکار داریم - قبلها، هر سالی تقریباً یک انتخابات بود؛ حالا هم چند سالی است که هر دو سال یک بار، یک انتخابات بزرگ در این کشور به راه می‌افتد - ما مجربیم در کار انتخابات، میدانیم انتخابات چیست، میدانیم آن کسانی که در انتخابات، طرف قضیه هستند و دخالت دارند، در چه محیط‌های فکری ممکن است قرار بگیرند، چه دشمنی‌هایی با آنها میشود، چه وسوسه‌هایی به آنها رو می‌آورد؛ اینها چیزهایی است که برای ما تجربه شده است؛ اینها روشن است. «بیانات در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (علیه‌السلام) ۲۰/۰۲/۱۳۹۶»

۵. عدم شعارهای غیر قانونی

نامزدهای انتخاباتی به یکدیگر اهانت نکنند؛ خب، جنابعالی نامزد هستید، معتقدید که آدم صالحی هستید، آدم برجسته‌ای هستید؛ بسیار خوب، از خودتان هر چه میخواهید تعریف کنید بکنید اما به رقیبتان اهانت نکنید، به رقیبتان تهمت نزنید، از رقیبتان غیبت هم نکنید؛ تهمت و افترا یعنی نسبتی بدهید که واقعیت ندارد، [اما] غیبت یعنی نسبتی بدهید که واقعیت دارد؛ غیبت هم نباید بکنید. بنابراین این هم یک وظیفه است و یک معیار است برای سلامت انتخابات. نمایندگان بروند آنچه را در وسعشان، در قدرتشان، در صلاحیتشان هست، برای مردم بیان کنند؛ مردم هم نگاه میکنند، خوششان می‌آید رأی میدهند، خوششان نمی‌آید رأی نمیدهند؛ این میشود [انتخابات] سالم. وعده‌های غیر عملی ندهند؛ بعضی از نامزدها، وعده‌هایی به مردم میدهند که خودشان هم میدانند از دست آنها ساخته نیست؛ شما که نمیتوانی این وعده را عملی کنی، چرا به مردم وعده میدهی؟ چرا مردم را امیدوار میکنید به چیزی که میدانید نخواهد شد؟ گاهی وعده‌های غیر قانونی میدهند! [میگویند] فلان عمل را انجام میدهم درحالی که میدانند آن عمل خلاف قانون است؛ یا خلاف قانون اساسی است، یا خلاف قانون عادی است؛ وعده‌های این جوری هم ندهند؛ شعارهای غیر قانونی ندهند. با مردم صادقانه باید برخورد

کرد؛ همه‌ی ملت ما این جور هستند که صداقت را احساس میکنند، درک میکنند؛ وقتی ما غیر صادقانه برخورد کردیم، ممکن است کسانی یک لمحّه‌ای و لحظه‌ای به اشتباه دچار بشوند لکن بعد حقیقت معلوم خواهد شد؛ باید صادقانه با مردم رفتار کرد، صادقانه باید با مردم حرف زد. این جزو آداب حتمی انتخابات سالم است. «بیانات در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری انتخابات ۱۳۹۴/۱۰/۳۰»

۶. قانونگرایی

این انتخابات [انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲- دوره ی یازدهم] به نظر بنده برجسته بود و جا دارد که انسان خدا را شکر کند، این بود که بعد از انتخابات، نامزدهای مختلف با نجابت و قانون پذیری در این قضیه عمل کردند و واکنش نشان دادند؛ این خیلی چیز مهمی است. رفتند با رئیس جمهور منتخب، برادرانه و دوستانه دیدار کردند و به او تبریک گفتند، اظهار خرسندی کردند. بنده لازم است از این حضرات تشکر کنم. این است که کام مردم را شیرین میکند، این است که موجب میشود مردم احساس کنند موفقیت به دست آورده‌اند. حالا اگر بدقلقی نشان میدادند، در این قضایا رفتار نانجیبانه میکردند، یک چیزی را بهانه میکردند، دعوائی راه می‌انداختند - که دعوا را به هر بهانه‌ای میشود راه انداخت - کام مردم تلخ میشد. اینکه ما بارها و به تکرار از حوادث سال ۸۸ شکایت کردیم، گله کردیم، انتقاد کردیم، به خاطر این است. در یک انتخابات با عظمت و باشکوه، مردم احساس پیروزی میکنند؛ بعد یک نفر، دو نفر، چهار نفر آدم بیایند کام مردم را تلخ کنند؛ در حالی که راه برای قانونگرایی وجود دارد. این، آن سال اتفاق افتاد؛ کام مردم تلخ شد، شیرینی انتخابات از مردم دریغ داشته شد؛ در انتخابات امسال نه، بحمدالله کام مردم شیرین شد، مردم شادی کردند. رفتار باید قانونمدارانه باشد. اینکه ما این همه تأکید کردیم بر این که قانون را رعایت کنید، این نتیجه‌اش است. وقتی قانون رعایت شد، دهن مردم شیرین می‌شود، دل مردم شاد میشود. این باید برای همیشه برای ما درس باشد. مردم هم در اینجور قضایا تفرّس میکنند، نگاه میکنند، چهره‌های سیاسی را شناسائی میکنند. آن چهره‌ی سیاسی ای که با نجابت، با قانونمداری در قضایا برخورد میکند، مردم از او خوششان می‌آید. آن کسانی که به قانون بیاعتنائی میکنند، واگرائی از قانون میکنند - به هر بهانه‌ای - آنها را هم مردم شناسائی میکنند؛ از آنها بدشان می‌آید. «بیانات در دیدار مسئولان و کارکنان قوه‌ی قضائیه ۱۳۹۲/۰۴/۵»

۷. عدم کدورت بیجا

مردم نگاه کنند به اظهارات داوطلبان [انتخابات] محترمی که در این میدان وارد شدند، ما هم نگاه میکنیم؛ تشخیص بدهیم، ترجیح بدهیم، ببینیم آن کسی که میتواند برای انقلاب، برای کشور، برای آینده، برای عزت ملی، برای باز کردن گره مشکلات، برای ایستادگی قدرتمندانه و عزتمندانه در مقابل جبهه‌ی معاندان، و برای الگو کردن جمهوری اسلامی در چشم مستضعفان عالم، بیشتر و بهتر تلاش کند، کیست؟ ممکن است تشخیص یک آقائی با تشخیص یک آقای دیگر مخالف باشد؛ هیچ اشکالی ندارد. این را من به همه بگویم: ممکن است شما به یکی از نامزدها علاقه‌مند شوید، رفیقان به یک نامزد دیگر؛ این موجب نشود که شما در مقابل هم قرار بگیرید. برای انتخابات و برای گزینش عالیت‌ترین مقام اجرائی در کشور - که بسیار هم حساس است، بسیار هم مهم است - سازوکارهای درستی وجود دارد؛ سازوکار قانون. هیچ مانعی ندارد که شما به یکی علاقه‌مند باشید، بنده به یکی دیگر علاقه‌مند باشم؛ شما به او رأی دهید، من به دیگری رأی دهم؛ بالاخره اکثریتی هست، اقلیتی هست، ضابطه‌ای هست، قانونی هست؛ بر طبق آن عمل خواهد شد. آحاد مردم با هم کدورت بیجا درست نکنند، به خاطر اینکه این به آن علاقه‌مند است، این به آن علاقه‌مند است؛ خب، باشند. خود داوطلبان

محترم هم باید رعایت کنند. کار را با حماسه، با شور، با غیرتمندی، اما بدون چالش، بدون منافرت پیش ببرند. ظرافت کار اینجا است که ممکن است سکون و سکوت و جمود و خمودگی وجود نداشته باشد، نشاط باشد، تحرک باشد، در میدان و در عرصه گفتگو باشد - گفتگوهای گرم و داغ - درعین حال نفرت پراکنی نباشد؛ این میشود. این یک نکته‌ای است که آقایان داوطلبان محترم خوب است که رعایت کنند. «بیانات در دانشگاه امام حسین علیه‌السلام ۱۳۹۲/۳/۶»

۸. عدم ریخت‌وپاش انتخاباتی

رفتار داوطلبان [انتخابات] در ریخت‌وپاش و خرج و تبلیغات زیاد از اندازه‌ی لازم میتواند ماها و آحاد مردم را نسبت به آنچه که بعداً پیش خواهد آمد، آگاه و هشیار و بیدار کند. آن کسی که یا از بیت‌المال هزینه میکند، یا از پول مشتبّه به حرام بعضیها استفاده میکند، نمیتواند اطمینان مردم را جلب کند؛ به این چیزها خیلی باید توجه کرد. «بیانات در دانشگاه امام حسین علیه‌السلام ۱۳۹۲/۳/۶»

۹. بی‌تقوائی نکردن در انتخابات

در تبلیغات انتخاباتی، در شعارهای انتخاباتی، آنچه که اهمیت دارد، این است که مواضع عزت‌آفرین و صحیح و عاقلانه و حکیمانه‌ی انقلاب و نظام تثبیت شود. مبدا در شعارهایمان، ما به زید و عمرو در خارج از این مرزها یا آدمهایی در داخل مرزها، چراغ سبز نشان دهیم. خب، دشمن کار خودش را دارد میکند؛ علیه کسی، علیه کسانی، و بیشتر از همه علیه خود انقلاب و نظام و انتخابات لجن‌پراکنی میکند. البته حنجره‌های بی‌تقوائی هم در داخل وجود دارد. در داخل، متأسفانه زبانهای بی‌تقوا، قلمهای بی‌تقوا و حنجره‌های بی‌تقوائی هستند که همان حرفهای دشمن را که به قصد نومید کردن و افسرده کردن مردم گفته میشود، تکرار میکنند. «بیانات در دانشگاه امام حسین علیه‌السلام ۱۳۹۲/۳/۶»

۱۰. برخورد تند و سخت نکنیم

از خدا بخواهیم و خودمان هم چشمان را باز کنیم؛ کاری کنیم که نتیجه‌ی انتخابات، یک گزینش خوب و همراه با صلاح و صرفه‌ی انقلاب و کشور باشد. این معنایش این نیست که اگر ما کسی را نپسندیدیم، با او بداخلاقی کنیم، برخورد تند و سخت و غلط بکنیم؛ نه. آن کسانی که خودشان را صالح میدانند، برای خودشان اهلیت قائلند، وارد میدان شوند. ما هم که میخواهیم انتخاب کنیم، نگاه کنیم، حقیقتاً با معیارهایی که معتقدیم و بین همه‌ی ماها مشترک است، بسنجیم. شاید بشود گفت که بین همه‌ی ایرانی‌ها - معتقدین به انقلاب - این معیارها تقریباً مشترک است. در هر کسی که این معیارها را مشاهده کردیم، کوشش کنیم، تلاش کنیم، کار کنیم - کار سالم - که انتخابات به سمت انتخاب یک چنین کسی برود. «بیانات در دیدار بسیجیان استان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۰۷/۲۴»

۱۱. رقیب انتخاباتی که شیطان اکبر نیست

بصیرت در این دوران و در همه‌ی دورانها به معنای این است که شما خط درگیری با دشمن را تشخیص دهید؛ کجا با دشمن درگیری است؟ بعضی‌ها نقطه‌ی درگیری را اشتباه میکنند؛ خمپاره و توپخانه‌ی خودشان را آتش میکنند به سمت یک نقطه‌ای که آنجا دشمن نیست، آنجا دوست است. بعضی‌ها رقیب انتخاباتی خودشان را «شیطان اکبر» به حساب می‌آورند! شیطان اکبر آمریکاست، شیطان اکبر

صهیونیسم است؛ رقیب جناحی که شیطان اکبر نیست، رقیب انتخاباتی که شیطان اکبر نیست. من طرفدار زیدم، شما طرفدار عمروئی؛ من شما را شیطان بدانم؟ چرا؟ به چه مناسبت؟ در حالی که زید و عمرو هر دو ادعای انقلاب و اسلام میکنند، در خدمت اسلام و در خدمت انقلابند. خط درگیری با دشمن را مشخص کنیم. «بیانات در دیدار بسیجیان استان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۰۷/۲۴»

۱۲. رقابت سالم

آنچه در انتخابات لازم است، رقابت سالم است؛ رقابت بدون تهمت زنی و بدگویی به یکدیگر است. فضای انتخابات باید سالم باشد. این سی و دو سه انتخاباتی که از اول انقلاب تا امروز داشتیم، خوشبختانه همه‌ی اینها سالم بوده. البته در همه‌ی اینها کسانی معترض بوده‌اند، اعتراضها رسیدگی هم شده، احیاناً تخلفات بوده است، اما هرگز عدم سلامت در انتخابات وجود نداشته است. بعد از این هم باید همین جور باشد. «خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۹۰/۱۱/۱۴»

۱۳. متعهد به آداب و شروط

کسانی که وارد عرصه‌ی انتخابات میشوند، چه از طرف مجریان و مسئولان، چه از طرف کسانی که نامزد میشوند، بایستی به آداب و شروط یک حرکت عمومی سالم پایبند و متعهد باشند؛ این لازم است. «بیانات در دیدار مردم قم به مناسبت سالروز ۱۹ دی ۱۳۹۰/۱۱/۱۹»

۱۴. علاقه‌مندی‌ها طرفداران به اصطکاک نینجامد

عزیزان من! نامزدهای [انتخاباتی] مختلف هر کدام طرفدارانی دارند، علاقه‌مندانی دارند. علاقه‌مندان این نامزد نمیتوانند اعتراض کنند به علاقه‌مندان آن نامزد که شما چرا به او علاقه‌مندی، به نامزد مورد علاقه‌ی من علاقه‌ای نداری. نه، این جزو افتخارات کشور ماست. افراد گوناگون می‌آیند؛ با مشهای مختلف، با سلائق مختلف، با شیوه‌های گوناگون کار، در مقابل مردم قرار میگیرند. یک عده این را میپسندند، یک عده آن را میپسندند، یک عده آن را میپسندند؛ این افتخار است؛ این خوب است. هر کدام از نامزدهای محترم هم طرفدارانی دارند. بعضیها از این طرفداران متعصب هم هستند، خیلی علاقه‌مند سرسختند به آن نامزد خودشان. خیلی خوب، باشند، حرفی نیست؛ اما مواظب باشید، مراقب باشید که این علاقه‌مندی‌ها به اصطکاک نینجامد؛ به اغتشاش نینجامد. شما دارید برای عقیده‌ی خودتان، برای ایمان خودتان تلاش میکنید؛ نگذارید دشمن این ایمان، دشمن این آرمان از شما سوء استفاده کند. من شنیدم و اطلاع پیدا کردم که در خیابانها بعضی از جوانان طرفداران نامزدها میروند -حالا من درباره‌ی این رفتن تو خیابانها حرفی نمیزنم- اما مؤکداً میگویم: مبدا این خیابان‌گردیها به مقابله، به مجادله، به درگیری نینجامد؛ مواظب باشید. «بیانات در مراسم بیستمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۸۸/۰۳/۱۴»

۱۵. با برادری و با مهربانی پیش بروید

نامزدهای محترم [انتخابات] مراقب باشند. نمیپسندد انسان که ببیند یک نامزدی، چه در نطقهای تبلیغاتی، چه در سخنرانی، چه در تلویزیون، چه در غیر تلویزیون، برای اثبات خود متوسل بشود به نفی آن دیگری، آن هم با یک استدلال‌های گوناگون؛ به نظر من این

درست نیست. قبلاً هم من یک توصیه‌ای در این مورد کردم، حالا هم در این روزهای آخر عرض میکنم. نامزدها همه برای یک هدف دارند کار میکنند. هر کسی به نظر خودش یک احساس مسئولیتی، تکلیفی دارد، می‌آید میدان. من با مناظره و معارضه و گفتگو و انتقاد مخالفتی ندارم؛ اما سعی کنید این در چهارچوبهای درست شرعی و دینی انجام بگیرد. مردم، مردم بیداری هستند، میفهمند، میدانند. این چهار نفر نامزدی که از شورای نگهبان تأیید شده‌اند و در اجتماعات گوناگون سخنرانی میکنند، خود آن نامزدهای محترم توجه کنند، مراقبت کنند که در این سخنرانیها، در این اظهارات، جوری نباشد که منتهی بشود به ایجاد دشمنی و ایجاد نقار؛ با برادری و با مهربانی پیش بروند. البته اختلاف نظر، اختلاف رأی، اختلاف سلیقه، در مسائل گوناگون، در مسائل شخصی، در مسائل عمومی، یک امر طبیعی است؛ اشکالی هم ندارد. نگذارید این به اغتشاش منتهی بشود. این را خود نامزدهای محترم هم توجه کنند. «بیانات در مراسم بیستمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۸۸/۰۳/۱۴»

۱۶. اذهان عمومی را تخریب نکنید

نامزدهای محترمی که تاکنون نام‌نویسی کرده‌اند [برای انتخابات] و مشغول تبلیغات و اظهاراتی هستند - اگرچه حالا وقت قانونی هم نرسیده، اما تبلیغات میکنند؛ اشکالی ندارد - سعی کنند با انصاف عمل کنند. اثبات و نفی‌شان با توجه به حق و صدق باشد. چیزهایی را که انسان میشوند، باور نمیکنند که از زبان نامزدها و آن کسانی که دنبال این مسئولیتها هستند، از روی صدق و صفا خارج شده باشد. گاهی انسان حرفهای عجیب و نسبتهای عجیبی میشوند. این حرفها مردم را نگران میکند؛ کسی را هم به گوینده‌ی این حرفها دلبسته و علاقه‌مند نمیکنند! نامزدهای محترم توجه داشته باشند: اذهان عمومی را تخریب نکنند. این همه نسبت خلاف دادن به این و آن، تخریب کننده‌ی اذهان مردم است؛ واقعیت هم ندارد؛ خلاف واقع هم هست. بنده که از همه‌ی این آقایان اوضاع کشور را بیشتر میدانم و بهتر خبر دارم، میدانم که بسیاری از این مطالبی که بعنوان انتقاد درباره‌ی وضع کشور و وضع اقتصاد و اینها میگویند، خلاف واقع است؛ اشتباه میکنند. ان شاء الله اشتباه است. «بیانات در جمع مردم استان کردستان در میدان آزادی سنندج ۱۳۸۸/۰۲/۲۲»

۱۷. دشمن را به طمع بیندازید

کسانی که برای انتخابات خود را نامزد میکنند، بدانند که انتخابات یک وسیله‌ای است برای بالا بردن توان کشور، برای آبرومند کردن ملت؛ انتخابات فقط ابزاری برای قدرت‌طلبی نیست. اگر بناست این انتخابات برای اقتدار ملت ایران باشد، پس نامزدها بایستی به این اهمیت بدهند و این را در تبلیغاتشان، در اظهاراتشان و در حضورشان رعایت کنند. مبدا نامزدها در اثنای فعالیتهای انتخاباتی خودشان جوری رفتار کنند و حرفی بزنند که دشمن را به طمع بیندازند. رقابتها را منصفانه کنند، حرفها را منصفانه کنند، از جاده‌ی انصاف خارج نشوند. خوب، به طور طبیعی هر نامزدی حرفی دارد و حرف مقابل خود را رد میکند؛ این رد و ایراد فی نفسه اشکالی ندارد؛ اما مشروط بر اینکه تویش بی‌انصافی نباشد، کتمان حقیقت نباشد. میدان برای همه باز است؛ بیایند در میدان انتخابات خود را بر مردم عرضه کنند. اختیار با مردم است؛ مردم هر جوری که فهمیدند، تشخیص دادند، هشیاری آنها به آنها کمک کرد، ان شاء الله همان جور عمل خواهند کرد. «بیانات در دیدار زائران و مجاوران بارگاه حضرت علی بن موسی الرضا ۱۳۸۸/۰۱/۰۱»

۱۸. رقابت غیر از خصومت است

انتخابات باید سالم باشد، رقابتی باشد. رقابت غیر از خصومت است، رقابت غیر از تهمت‌زنی متقابل است؛ اینها را باید همه مواظب باشیم. رقابت این نیست که کسی اثبات خود را متوقف بر نفی دیگری بداند. رقابت این نیست که کسانی بیایند برای جلب نظر مردم، وعده‌های خلاف قانون اساسی، خلاف قوانین عادی بدهند؛ اینها نباید باشد. کسانی که وارد عرصه‌ی انتخابات میشوند، چه از طرف مجریان و مسئولان، چه از طرف کسانی که نامزد میشوند، بایستی به آداب و شروط یک حرکت عمومی سالم پایبند باشند، متعهد باشند؛ این لازم است. «بیانات در دیدار مردم قم به مناسبت سالروز ۱۹ دی ۱۳۹۰/۱۰/۱۹»

۱۹. حفظ متانت

هرکسی از این آقایان محترم نامزدهای انتخابات، یک عده طرف‌دار و علاقه‌مند و سینه‌چاک و دوست‌دار و مانند اینها دارد، اینها متانت خودشان را حفظ کنند. «بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۱۳۹۶/۰۲/۲۷»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

منشور اخلاقی انتخابات جمهوری اسلامی ایران

منشور اخلاقی انتخابات

مجموعه‌ای از قوانین که حاوی هنجارهای اجتماعی، وظایف و مسئولیت‌های مذهبی یا رفتارهای مناسب برای یک فرد می‌باشد

سندی رسمی که اصول اخلاقی، هنجارها و ارزش‌های معنوی یک نهاد، شرکت یا گروه، در آن قید می‌شود. در این سند انتظاراتی که نهاد مذکور، از لحاظ رفتارهای اخلاقی، از اعضای در نظر دارد نیز نوشته می‌شود

تعریف
منشور
اخلاقی

راهکاری مؤثر برای ترویج اخلاق

نهادینه سازی عمل به موازین اخلاقی

فلسفه
منشور
اخلاقی

انتخابات در کشور ما، عرصه شکل‌گیری رکن مردمی نظام و ضامن بقا و ثمردهی دست آوردهای شکوهمند انقلاب اسلامی است.

انتخابات اخلاقی، از آشکارترین جلوه‌های سیاست اخلاقی، و سیاست اخلاقی، میدان عملی شدن بسیای از ارزش‌ها و فضایل اخلاق اجتماعی است.

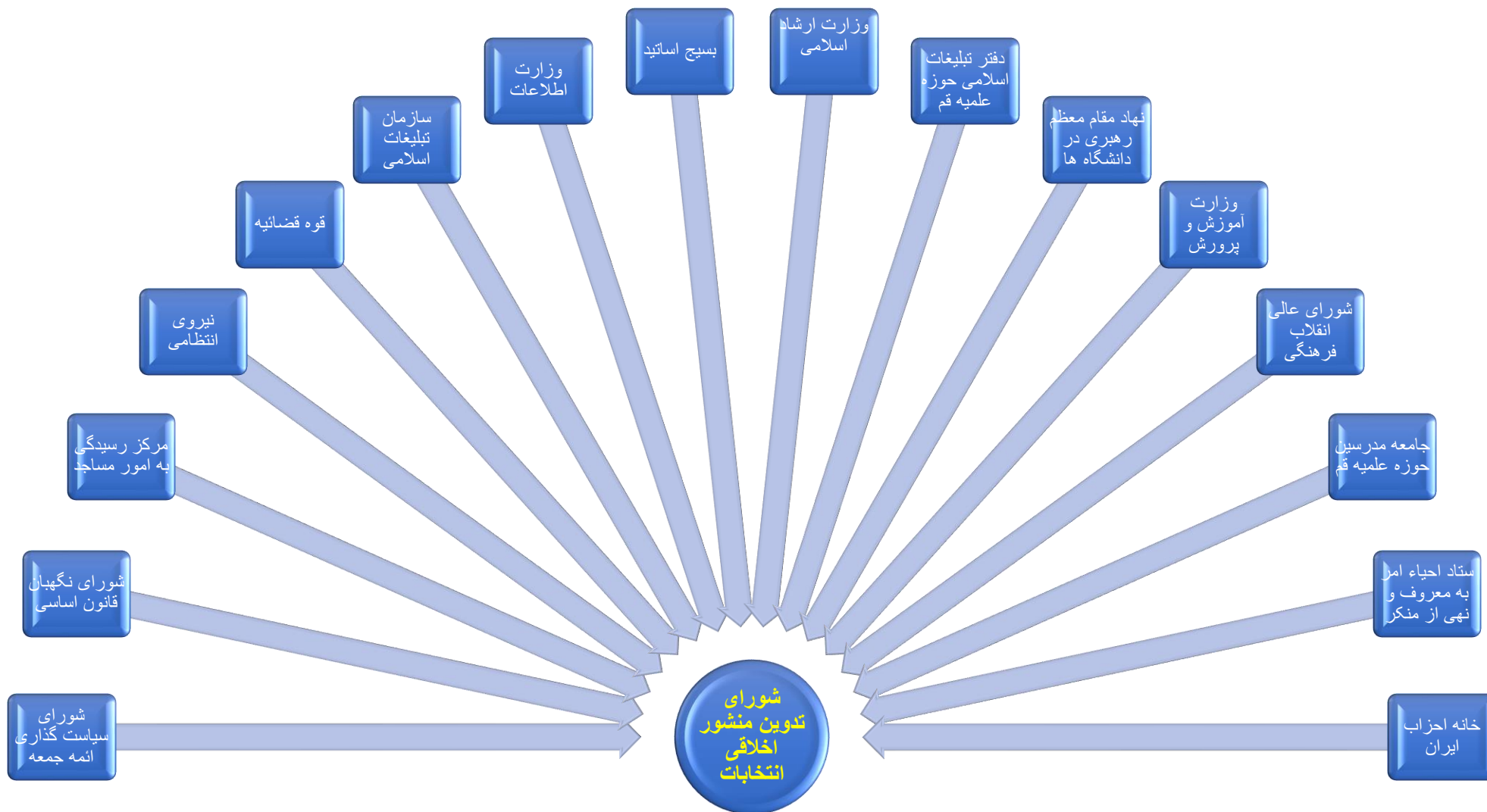
بداخلاقی‌های انتخاباتی، هرچند اندک زیبنده جامعه اسلامی متمدن و فضیلت‌گرای ما نیست، و نیز با مقاصد عالی حکومت اسلامی سازگار نیست

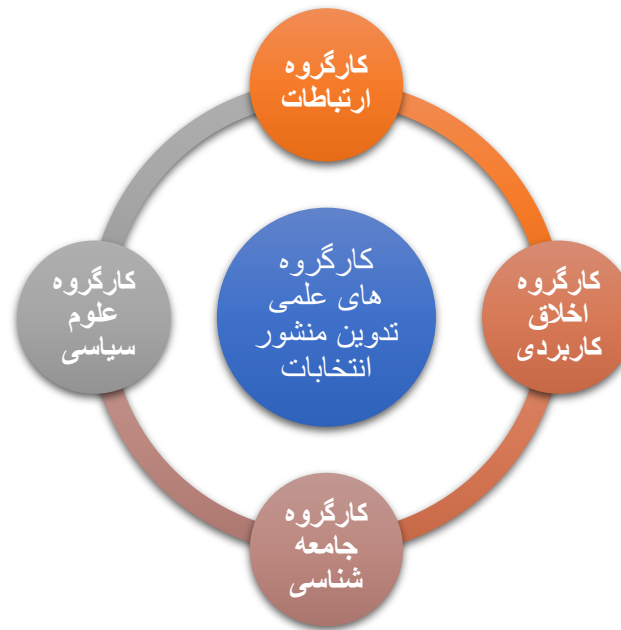
انتخابات مقدمه‌گزینش مدیران برای حکومت اسلامی است بر این اساس می‌بایست فرآیندهای انتخاباتی با هنجارهای دینی و ملی منطبق باشد.

ضرورت منشور
اخلاقی در
انتخابات

منشور اخلاقی انتخابات

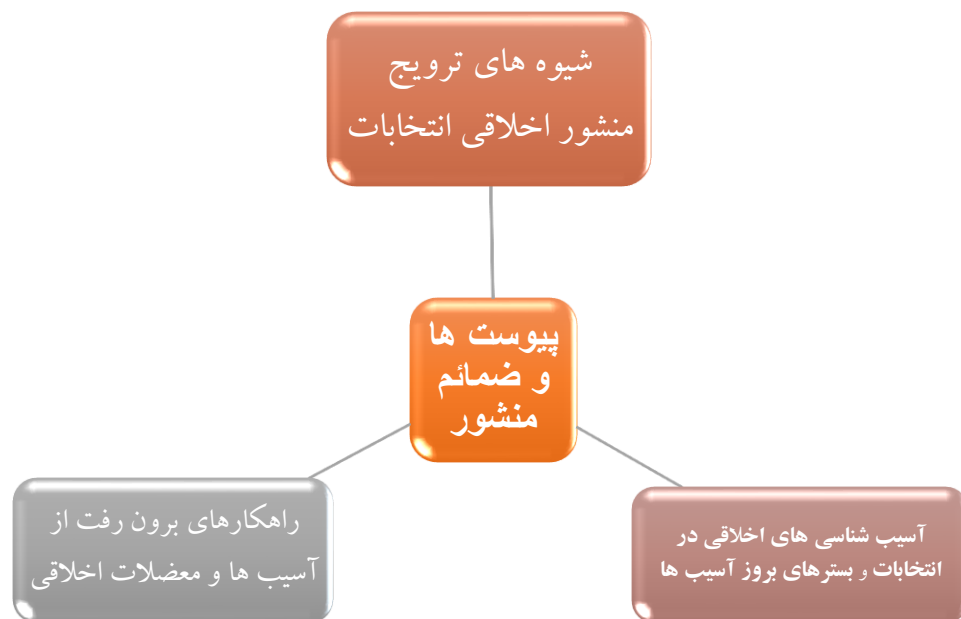
منظور از آیین رفتار اخلاقی، دستورالعمل های ویژه هر یک از عناصر و ارکان دخیل در انتخابات است که به آن اصول و ارزش ها جامعه عمل می پوشاند

اصول ارزش های اخلاقی انتخابات

محورهای محتوایی منشور

مقصود از اصول ارزش ها، کلی ترین اصول اخلاقی است که منش ها و رفتارهای اخلاقی در انتخابات لازم است به آن ها انطباق یابد

آیین رفتار اخلاقی در انتخابات

متن منشور:

متن منشور اصول و ارزش های اخلاقی آیین رفتار اخلاقی اصول و ارزش های اخلاقی انتخابات سالم در جمهوری اسلامی ایران، تابع اصول و ارزش های اخلاقی برآمده از متن فرهنگ دینی و هنجارهای پذیرفته ملی است که همه ارکان و عناصر

منشور اخلاقی انتخابات

بخش اول: اصول و ارزش‌های اخلاقی آیین رفتار اخلاقی

اساسی‌ترین اصولی که سلامت اخلاقی انتخابات را تضمین می‌کنند عبارت‌اند از:

1- دین محوری و ارزش‌گرایی اسلامی

احترام به ارزش‌های مترقی دینی، معنویت خواهی، خشوع و سرسپردگی در برابر فرمان و اراده الهی، از لوازم اخلاق بندگی مورد تأکید ادیان آسمانی، به ویژه اسلام است، و در این میان آموزه توکل و توجه به قدرت پروردگار در تمشیت امور و تحقق نتایج، سهم بیشتری در اخلاق مناسب انتخابات دارد و زمینه انتخاب اصلح را فراهم می‌آورد. همه شرکت‌کنندگان در انتخابات، احترام به این اصل اساسی را تعهد می‌کنند.

2- کرامت انسانی و عزت نفس

ارزش محوری عزت نفس و کرامت انسانی در عرصه انتخابات، از سویی الهام بخش معامله‌ناپذیری شخصیت انسانی با متاع پست طمع ورزی‌های مادی است، و از دیگر سوی، منادی شرافت ذاتی همه انسان‌ها و نفی هر گونه تبعیض و ستم بر آنان است. تأکید بر این دو پیام، آثار اخلاقی پربرکتی بر سلامت انتخابات خواهد داشت. مشارکت‌کنندگان در انتخابات، در همه مراحل، التزام به این ارزش اخلاقی را بر خود لازم می‌شمرند.

3- قانون محوری و قانون‌گرایی

احترام و رعایت قوانین انتخاباتی و دقت در حفظ حریم‌های قانونی، نشانه رشديافتگی سیاسی و اجتماعی افراد و گروه‌های جامعه است. چرا که قوانین مصوب یک کشور تجلی اراده مردم و مرجع تعیین وظایف و حقوق همه افراد و نهادها، و خلاصه، ناموس اخلاقی آن کشور است، و بنابراین رعایت حرمت آن بر همگان الزامی است.

4- وفای به عهد و امانت‌داری

از اثربخش‌ترین فضایل اخلاقی در انتخابات، وفای به عهد و امانت‌داری است که در همه ارکان انتخابات، از مجریان و ناظران تا انتخاب‌کنندگان و مردم، جاری است. همه جریان‌ها و ارکان انتخاباتی توجه به این موضوع مهم را بر خود لازم می‌دانند که تمام مراحل انتخابات امانتی الهی و مردمی است و همگان در پیشگاه خداوند و مردم در قبال امنیت و سلامت برگزاری این مراحل مسئول‌اند.

5- احساس تعلق و مسئولیت جمعی

انتخابات عرصه تجلی مسئولیت و تعهد اجتماعی است و اساساً استمرار و پیشرفت حیات اجتماعی در گرو شناخت وظایفی است که هر یک از اعضای جامعه در برابر خود و دیگران بر عهده دارند. همه ارکان و عناصر دخیل در انتخابات با یادآوری مسئولیت خویش در پیشگاه خداوند و در برابر وجدان خود و ملت می کوشند تا خود را عمیقاً متعلق به جامعه دانسته، سرنوشت جمع را سرنوشت خود بدانند.

6- پاسخ گویی و نقدپذیری شرح صدر

تحمل مخالف و داشتن روحیه نقدپذیری و پاسخ گویی، فضیلتی است که می تواند رقابت سالم انتخاباتی را ایجاد کند، ضریب تخلف و اشتباه مشارکت کنندگان در قدرت را کاهش دهد و در تلطیف اخلاقی فضای حاکم بر مراحل مختلف انتخابات بسیار اثرگذار باشد. همه شرکت کنندگان در انتخابات با پرورش این روحیه در خود، نقدهای خیرخواهانه را پذیرا هستند و در تمام مراحل خود را در برابر قانون، آیین نامه های انتخاباتی، مراجع رسمی، وجدان جمعی و افکار عمومی پاسخ گو می دانند.

7- صداقت و راستی

صداقت و یک رویی در اندیشه، گفتار و رفتار ارکان انتخابات نقشی بسزا در ایجاد امید و نشاط و روحیه اعتماد در افراد و گروه های اجتماعی دارد، و مهم تر اینکه، زمینه را برای تصمیم گیری مبتنی بر حقایق هموار می سازد. همه ارکان و عوامل انسانی دخیل در انتخابات، با رعایت این اصل بنیادی اخلاقی، سلامت هر چه تمام تر انتخابات را تضمین خواهند کرد.

8- وفاق و اعتماد اجتماعی

همدلی و همراهی ارکان و عوامل انسانی دخیل در انتخابات، و پذیرش اختلاف نگرش ها و سلاقی، ضامن تقویت وفاق و اعتماد متقابل و امنیت روانی - اجتماعی می شود، که خود ارزشی بنیادین به شمار می آید و عامل مهمی برای رشد فرهنگ اخلاقی تعامل و مشارکت جمعی است. ارکان و عوامل انسانی انتخابات با پرهیز از همه منشأهای بدگمانی و تفرقه، بر ضرورت انسجام و اتحاد ملی برای پیشبرد اهداف انتخاباتی تأکید می ورزند، و از این رهگذار، سلامت اخلاقی انتخابات را تعهد می کنند.

9- حق محوری و انصاف

انصاف را می توان به این قاعده عام اخلاقی مورد توافق همه مکاتب اخلاقی تفسیر کرد که « هر آنچه برای خود می پسندی برای دیگران بپسند و هر چه برای خود نمی پسندی برای دیگران مپسند ». «دروشن است اگر چنین قاعده ای سرلوحه اندیشه و رفتار همه ارکان و عوامل انسانی دخیل در انتخابات باشد، بسیاری از فضایل ایمنی بخش و انسجام آفرین انتخاباتی تضمین خواهد شد. به ویژه کاربرد این قاعده در مواردی که قوانین و ضوابط حقوقی ابهام ها و نارسایی هایی دارند، راهنمای اندیشه و عمل ارکان مرتبط با انتخابات بوده، مانع تعبیر و تفسیرهای خودخواهانه می گردد.

10- مشارکت اجتماعی

همه ارکان و عوامل انسانی دخیل در انتخابات با رعایت ضوابط انتخاباتی، و با تعهد به منش و روش اخلاقی خویش، تقویت زمینه های حضور و مشارکت حداکثری قشرها و گروه های مختلف را موجب می شوند.

11- همبستگی، استقلال و اقتدار ملی

حفظ همبستگی، استقلال و اقتدار ملی ضامن استمرار اجتماع و هویت ملی و نظام سیاسی کشور است. شرکت کنندگان در انتخابات با توجه کامل به این موضوع مهم در عرصه فعالیت های انتخاباتی، حراست از تمامیت ارضی کشور و استقلال آن از بیگانگان را در کنار حفظ حرمت و کرامت گروه های گوناگون فرهنگی و پاره فرهنگ های زبانی، صنفی و قومی و مانند آن، همواره در نظر داشته، مسئولیت خود را در قبال تقویت این بنیادهای اقتدار ملی انجام می دهند.

12- پاک دستی و پرهیزکاری مالی

تقوای مالی، عالی ترین نشانه رعایت تقوا در عرصه انتخابات است. مشارکت کنندگان در انتخابات در همه مراحل، با التزام به این ارزش متعالی به ترویج فرهنگ اخلاقی تقوا در جامعه کمک می کنند و به آسیب های فراوان اخلاقی ای که در مسائل مالی انتخابات امکان ظهور می یابند، مجال بروز نخواهند داد.

13- حفظ منافع ملی و مصالح اسلامی و احترام به آنها

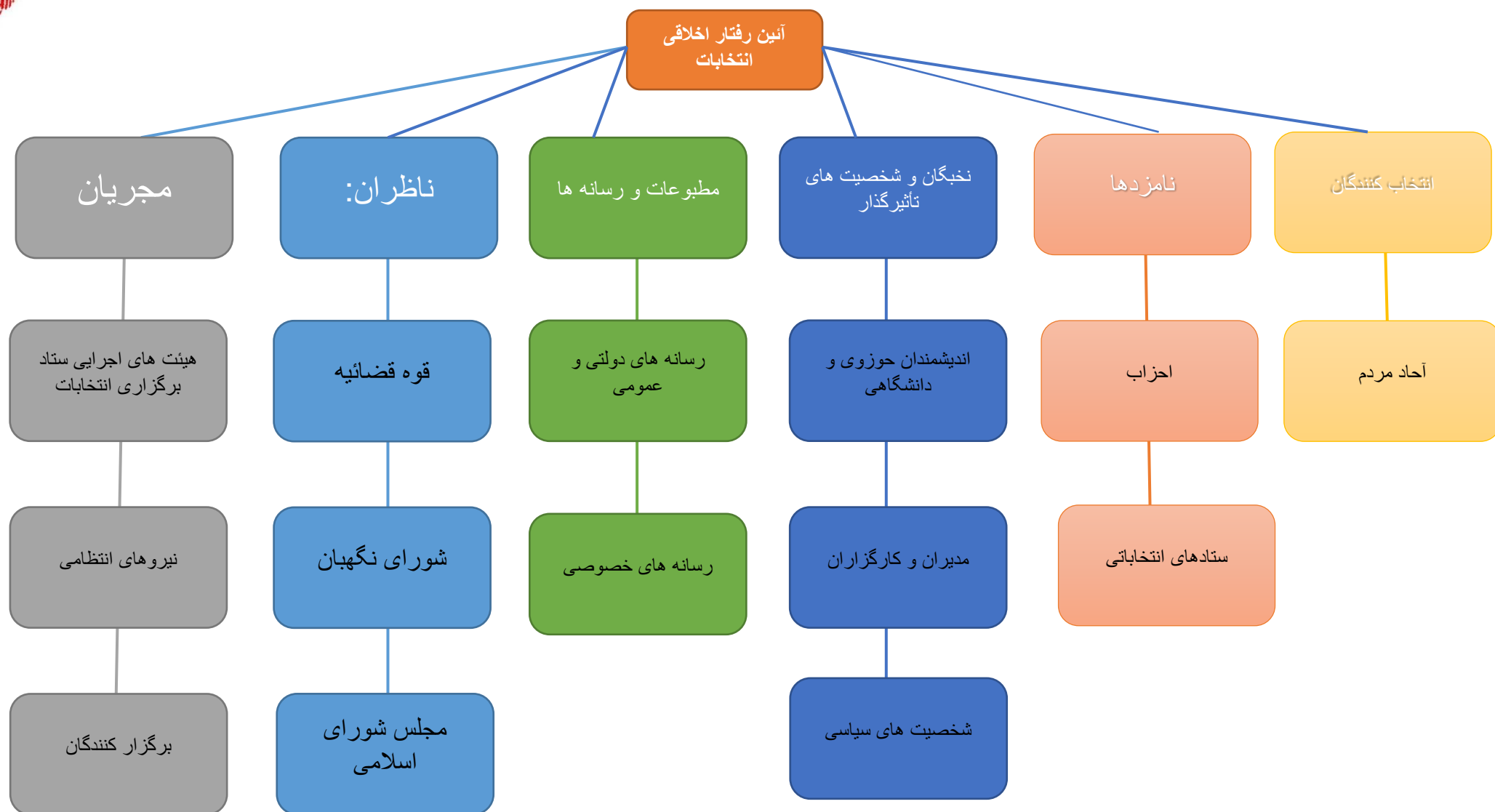
رعایت منافع ملی و مصالح کلی جامعه اسلامی، نشانه دوراندیشی و آینده نگری است که التزام به آن در عرصه یک انتخابات سالم و سرنوشت ساز، ضرورتی اجتناب ناپذیر است؛ از این روی، همه ارکان و عوامل انسانی دخیل در انتخابات با حزم و دوراندیشی خود، به منافع ملی و مصالح اسلامی احترام گذاشته، آینده ای ثمربخش و رو به رشد را فراوری انتخابات کشور هموار خواهند ساخت.

14- رشد و تعالی فرهنگ مناسب سیاسی - اجتماعی

نقش آفرینی درست در انتخابات سالم، عرصه تربیت سیاسی و تمرین فرهنگ پذیری و اداره جمعی امور جامعه است. به این منظور، شرکت کنندگان در انتخابات رشد و تعالی فرهنگ مناسب سیاسی - اجتماعی را به منزله وظیفه و اصلی اخلاقی، مد نظر می گیرند و در همه مراحل و زمینه های ناظر به انتخابات، تربیت سیاسی - اجتماعی جامعه را نتیجه ای گران قدر می دانند و به رشد و تعالی آن کمک می کنند.

منشور اخلاقی انتخابات

آئین رفتار اخلاقی در انتخابات: مجریان ، برگزار کنندگان، هیئت های اجرایی و نیروی انتظامی

- ❖ پیروی از تفسیر مراجع رسمی صلاحیت دار از قوانین و مقررات انتخابات
- ❖ پرهیز از تفاسیر سلیقه ای قوانین و مقررات انتخابات
- ❖ تعامل سازنده با ارکان دخیل در انتخابات، جهت برگزاری انتخابت سالم
- ❖ به کارگیری افراد آموزش دیده و باتجربه بدون توجه به گرایش های سیاسی.
- ❖ حفظ بی طرفی کامل در برخورد و تعامل با گرایش های مختلف سیاسی رقابت کننده در انتخابات.
- ❖ فراهم سازی یکسان زمینه رقابت سالم برای همه نامزدها، به دور از هر گونه تبعیض در اعطای فرصت ها و امکانات.
- ❖ اهتمام به مشارکت حداکثری صاحبان حق رأی.
- ❖ اطلاع رسانی دقیق و به موقع درباره وظایف محول به مراجع ذی ربط، رسانه ها و افکار عمومی.
- ❖ گزارش به موقع، شفاف و کامل تخلف های انتخاباتی به مراجع مربوط.
- ❖ برخورد و تعامل برابر با گروه های مختلف قومی، مذهبی، جنسیتی، طبقاتی، صنفی، حزبی و ...
- ❖ صیانت از اطلاعات شخصی، محرمانه و طبقه بندی شده سازمان های دولتی درباره انتخابات، به ویژه اطلاعات مربوط به نامزدها و داوطلبان.
- ❖ برخورد قاطع و ضابطه مند نیروهای انتظامی با برهم زندگان نظم عمومی و هنجارهای اجتماعی، و اهتمام جدی در انجام وظیفه انتظامی و حفاظتی در شعب اخذ رأی گیری.
- ❖ حساسیت قانونی نیروهای انتظامی، در قبال حفظ حریم و حدود و ضوابط قانونی و برخورد بدون اغماض با قانون شکنان.
- ❖ اجتناب نیروهای نظامی از ورود به جناح بندی های سیاسی و جانب داری یا مخالفت با نامزدها، گروه ها، احزاب یا جریان های انتخاباتی، و توجه به ایفای نقش حرفه ای خود در اتحاد و همبستگی ملی.

آئین رفتار اخلاقی در انتخابات: ناظران شورای نگهبان، مجلس شورای اسلامی قوه قضائیه

- ❖ احترام و رعایت قوانین و مقررات انتخابات در حوزه نظارت.
- ❖ رعایت بی طرفی در نظارت و بررسی صلاحیت ها.
- ❖ به کارگیری افراد آموزش دیده و باتجربه، بدون توجه به گرایش های سیاسی.
- ❖ تأکید بر حضور کافی و مؤثر ناظران در همه شعب رأی گیری.
- ❖ نظارت بر گزارش به موقع، شفاف و کامل تخلف های انتخاباتی به مراجع مربوط.
- ❖ همکاری صمیمانه با مجریان و پرهیز از دخالت های غیر قانونی در کار آنان.
- ❖ اطلاع رسانی به موقع از رد صلاحیت ها با حفظ حیثیت اجتماعی افراد.
- ❖ رسیدگی دقیق و بهنگام به شکایات، با پرهیز از هر گونه تبعیض میان افراد و جریان های مختلف انتخاباتی.
- ❖ دقت در حفظ اسرار داوطلبان و نامزدها و صیانت از اطلاعات طبقه بندی شده انتخاباتی.
- ❖ رعایت حیثیت اجتماعی و آبروی نامزدها در تحقیقات محلی.
- ❖ انتقادپذیری و پاسخ گویی در برابر مراجع قانونی و افکار عمومی.
- ❖ تلاش قوه قضائیه در فراهم سازی زمینه برخورد قاطع با تخلف های انتخاباتی.

آئین رفتار اخلاقی در انتخابات: رسانه ها و مطبوعات

رسانه های دولتی و عمومی

- ❖ احترام به قوانین و مقررات انتخابات.
- ❖ اهتمام به آموزش و تشویق مردم به مشارکت در انتخابات.
- ❖ ترویج اصول و ارزش های اخلاقی انتخابات.
- ❖ بستر سازی بدون تبعیض برای تبلیغات نامزدها و جریان های انتخاباتی.
- ❖ حفظ بی طرفی کامل انتخاباتی و صیانت از لوازم انتخابات آزاد.
- ❖ رعایت قواعد ناظر به آرامش و نظم عمومی در انتخابات،
- ❖ پرهیز از هر گونه فضا سازی به سود یا زیان حزب یا نامزد خاص.

رسانه های خصوصی

- ❖ احترام به قوانین و مقررات انتخابات.
- ❖ اهتمام به آموزش و رشد آگاهی عمومی در زمینه انتخابات و لوازم آن.
- ❖ ترویج ارزش های اخلاقی انتخابات و به کارگیری ادبیات صادقانه، وحدت بخش، امیدوار کننده و نشاط آور در عرصه انتخابات.
- ❖ ترویج نگاه وظیفه گرایانه و قانون مدار به تبلیغات انتخاباتی و پرهیز از نگاه کاسبکارانه به آن.
- ❖ حمایت معقول و اخلاقی از حزب و جریان متبوع با پرهیز از تخریب و نادیده گرفتن شایستگی های احزاب و جریان های رقیب.
- ❖ احترام به ارزش ها و دستاوردهای انقلاب و نظام اسلامی و پرهیز از انتشار مطالب موهن درباره افراد حقیقی و حقوقی.
- ❖ رعایت قواعد ناظر به حفظ آرامش و نظم عمومی، و پرهیز از جو سازی به سود یا زیان حزب یا نامزد خاص، و تحریک تعصبات قومی، مذهبی، صنفی، گروهی و محلی.
- ❖ کمک به ایجاد فضای نقد منصفانه و مشفقانه درباره عملکرد ارکان انتخابات و دوری از هر گونه اعتماد به گزارش ها و القانات بیگانگان و معاندان نظام اسلامی.

آئین رفتار اخلاقی در انتخابات؛ نخبگان و شخصیت های اثر گذار:

- ❖ احترام به قوانین و مقررات انتخابات و کمک به ترویج روحیه قانون گرایی در جامعه
- ❖ تلاش برای رشد آگاهی عمومی، نشاط اجتماعی، و مشارکت آگاهانه و حداکثری در انتخابات.
- ❖ توجه و احترام به ارزش های دینی و ملی در بیانیه ها و سخنرانی ها و موضع گیری ها.
- ❖ توصیه به دقت و مطالعه در شناسایی احزاب، جریان های سیاسی یا نامزدهای انتخاباتی، و پرهیز از اظهارنظرهای غیر مسئولانه.
- ❖ کمک به شناخت معیارهای نامزد اصلح و ایجاد روحیه نقد منصفانه و اخلاقی عملکرد ارکان دخیل در انتخابات.
- ❖ حفظ وقار و منزلت اجتماعی در مواجهه با سود یا زیان جریان های انتخاباتی.
- ❖ حفظ هشیاری در برخورد با مخالفان نظام و پرهیز از اعتماد به بیگانگان و معاندان.

آئین رفتار اخلاقی در انتخابات؛ داوطلبان، نامزدها، احزاب و ستادهای انتخاباتی:

- ❖ احترام به قوانین و مقررات انتخاباتی در همه مراحل انتخابات.
- ❖ احترام به اصول و ارزش های اساسی نظام اسلامی؛ مانند اسلامیت، جمهوریت، استقلال، آزادی و عدالت.
- ❖ نگاه وظیفه گرایانه و خدایپسندانه به ثبت نام و قرار گرفتن در معرض انتخاب مردم، و پرهیز از انگیزه های مادی و هواپرستانه.
- ❖ کناره گیری و انصراف از داوطلبی و نامزدی در هر یک از مراحل انتخابات، در صورت آگاهی از حضور فرد یا افراد شایسته تر.
- ❖ ترجیح مصالح عمومی و ملی بر منافع شخصی و گروهی.
- ❖ حفظ متانت و شرح صدر اسلامی در صورت رد صلاحیت شدن، و دوری از جنجال آفرینی.
- ❖ رعایت انصاف و ادب در برخورد با رقبا و احترام به قواعد اخلاقی رقابت.
- ❖ رعایت اعتدال و پرهیز از اسراف و زیاده روی در هزینه ها.
- ❖ اهتمام به حفظ پاکیزگی محیط زیست و پرهیز از آلودگی های محیطی در تبلیغات.
- ❖ توجه به عزت نفس و کرامت انسانی و دوری از هر گونه تهدید یا تطمیع، خرید و فروش رأی، یا وام دار شدن به صاحبان ثروت و قدرت.
- ❖ حفظ هشیاری تبلیغاتی و پرهیز از اتکا و اعتماد به بیگانگان و رسانه های معاند نظام، یا افشای اسرار نظام.
- ❖ تعهد به شفاف سازی منابع مالی و هزینه های انتخاباتی، و اطلاع رسانی به افکار عمومی و عدم استفاده از امکانات دولتی و عمومی.
- ❖ رعایت انصاف در تبلیغات و اجتناب از زیر سؤال بردن دستاوردهای نظام اسلامی و نادیده گرفتن زحمات و خدمات دولت ها.
- ❖ تعهد به برنامه محوری در تبلیغات انتخاباتی، و پرهیز از کلی گویی و فریب افکار عمومی.
- ❖ آموزش قوانین انتخابات و مفاد منشور اخلاقی به اعضای ستاد انتخاباتی و تأکید بر حفظ و رعایت آنها.
- ❖ همکاری صمیمانه و سازنده با برگزارکنندگان در جهت برگزاری هرچه سالم تر انتخابات.
- ❖ پذیرفتن نتیجه انتخابات و پیگیری اعتراض ها یا شکایت های احتمالی از طریق نهادهای قانونی.
- ❖ تبدیل فضای رقابت به فضای همکاری سازنده با جریان پیروز در انتخابات.